

HEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár, XXVI. évf. 156. 1919. Csütörtök, nov. 27.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva, vagy vidékre postán küldve
egy hóra 10 korona, negyedévre 30 korona,
fél évre 60 korona, egész évre 120 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Szent István-tér 1. Telefon sz. 208.
Felplős szerkesztő: Hajós József.

Oláh dicsekvés.

— Budapesti levél. —

Az Adaverül október 18-iki száma Raducosmin-nak budapesti benyomásairól számol be. A levelét rendkívül érdekes tartalmára való tekintettel térjedelmesebben közöljük:

Kilenc évvel ezelőtt láttam Budapestet, amely akkor még felüváltogott, uszott a bőségben, most a román trikolor győzelme észére térítette és megalázta. Ha szent István koronája még Budapest palatának és közhivatalának ornatának ékeskedik, akkor ez legfeljebb csak úgy hat, mint egy koporsón egy halott aranybűfűvel kivert neve.

Árpád Magyarországa meghalt, melyen szívébe van szegve a román szurony. Későn bár, de becsülettel megfizettünk azért a sok gazsággért. Megfizettünk nekik, mert nem ismertek bennünket, s most erdélyi őseink minden szenvedését megtoroltunk. És mégis a legkevélyebb ország fővárosába nem ellenség módjára vonultunk be.

Ennek a román hadseregnek köszönhető a méltóság, hogy a magyar palotában, a székelyudvarhelyi főúrnak házába bejöjjet, neki köszönheti a polgar, hogy ismét hozzáfoghat jövedelmező vállalkozásához végül ennek a mentő légiónak érdeme az, hogy Budapest szegény külvárosi népsége naponta meleg ételt kap és Magyarországnak megvan a mindennapi befevő falatja.

A román példaszó azt tartja, hogy emberszáj, kutya száj, egyenként eledelt kíván. Így azután Budapest lakója, amely tegnap még ligris volt, ma a legalázatosabb kuttyává változott.

Nem ismertük önöket, szocialista politikánk és tudatosan megamisított sajtónk önöket sőt, határozottan fekete színben állította be. Ma pedig ime önök hozzák a világosságot diadalmas és megszabadító bevonulásukkal. Az életünket mentették meg és a nagylelkűség fenség és gesztusával tovább védelmezik meg bennünket. Hála nekünk vagyunk önöknek mind-

ezért és országunk jövőendő politikáját az önök felszabadított és egyesült országaiknak hatalmas konstellációja felé fogjuk irányítani. Önök ma erkölcsi és fegyveres erővel egyenként nagyhatalmat jelentenek. Szívből ohajtjuk, nyújtsanak segítő kezét. Agrárországok vagyunk, tehát gazdasági érdekeink is azonosak. És lehet, hogy politikai érdek is fűz bennünket egymáshoz. A kérelhetetlen szláv veszedelem, amely újra feltámad, míhelyt Oroszország újra talpra áll.

Különféle formában, de mégis körülbelül ilyen szavakban nyilatkoztak egy hónapos budapesti tartózkodásom alatt a nagy főváros legkiválóbb: politikai, művész, polgári és arisztokrata személyiségei.

Jegyzeteimben lehetőleg hiven öröktem meg nyilatkozataikat Budapestről a kommunizmus és román mngszállás idején, nyilatkozataikat a jövőendő politikáról, a tegnapi a mai és a holnapi Magyarországnak egész életéről. Valamennyiük szavából kivettem nemcsak azt a rettegést, amely a

komünista önkéntes csapatok által az ország minden részén a román hadsereg

A napokban — szót hoztam Panaitescu tábornok — mikor a Balaton északi részében átvonulóban voltunk. Veszprém lakói, élükön a főispánnal, polgármesterrel és az összes notabilitásokkal óriási bankettet rendeztek a román hadsereg és a román parancsnokok tiszteletére, akiknek nagyszerű kvalitásait valóságos hymuszókkal dicsőítették és a jelenlevő idegen misszió tisztjei előtt megköszönték nekik azt a jó rendet, igazságot és szelidséget, melyet csapataink tanusítottak. Kértek is bennünket, ne menjünk el. Mi mégis elvontunk. Másodnapra a várost Horthy tábornok fehércsapatái foglalták el, akiket hávösen és bizalmatlanul fogadtak.

Egyhangú az a lefogás, hogy ha a románok elhagyják Magyarországot, akkor a bol-

zevizmus sokkal nagyobb erővel fog kitörni, akár a „fehér terror”, akár egy általános anarkia formájában, mivel a tél szigorú, mely a szén fa és minden elem nélkül szűkülő Budapestet fenyegetné, (mert minden perce azonnal megszűnne) azonnal fellázítaná a munkanélküliek tizezreit.

Az ország és a magyar kormány közfelkiáltással kérték az entente-t és kormányunkat is a

legkomolyabb intervenció formájában, hogy maradjunk még ott.

Budapest és Árpád népe most mint román hadsereg függvénye él. Katonáink mellő megjelenését és magaviseletét a budapesti társaságnak ege kiváló hölgye a következő szavakkal jellemezte: minden román katoná egy fest előttem mintha tiszt volna, minden tiszt pedig mint egy igazi királyfi.

Pillanatsfelvételek a keresztény Magyarországról.

Magyarországon még nagyon sok ember azt gondolja, hogy a dolgokat ott lehet folytatni, ahol múlt év októberében abbahagytuk. Ezeket az esztendő nem változtatott semmit, nem okosított, nem javított semmit. Más nemzet gyilkosai már rég a börtön fenekén várják jól megérdemelt sorsukat; mi szabadon hagyjuk szaladgálni őket, sőt mint tetteikkel tényező államférfiakkal tárgyalunk, hogy mit, mennyit, hogyan szabad tennünk a keresztény Magyarország érdekében. A Leninfiukat, a Csérvy Józsefeket lecsukjuk, talán fel is akasztjuk, de az értelmi szerzőktől, a Vázsonyi Vilmosoktól, Buchinger, Manóktól bocsánatot kérünk, ha egy be-

szelődésük az az általános érdekünk, hogy meggyeskedjék-e ez, vagy amait megengedni, tetszik-e neki ennek, vagy amannak a keresztény magyar miniszternek az ábrázata?

Igaz, hogy a zsidószabadkőműves internacionale Páris felől nyom bennünket, de ennek is mi vagyunk az okai, hogy idáig jutottunk. En nem hiszem, hogy Németország, vagy csak Szerbia is lenyelne olyan beszédet, aminőt a különben — ugylátszik — jóindulatu Clerg mondott nekünk a hét elején a páisi ösök nevében. Mert hiszen az is igaz, hogy ma sem pénzünk, sem tüzelőnk, sem sők nincsen, de az antant jóvóltából nem is lesz. Mindezt nekünk, a magunk becsületlen munkájával, erejével kell előteremtünk. A világ lelke ma nem úgy van berendezve, hogy egy egész nemzettel szemben az irgalmas szamaritanust játssa. A koldusi ma elkergetik az ajtóitól. Főleg akkor, ha ennek a koldusnak tízmillió dolgozni, teremteni tudó embere és sok száz

ezernyi — jogait, bírtokait kiverekedni tudó ökle van.

Mondom: Szerbia már régen elmondta volna, a mi helyzetünkben, hogy „eb ura a fakó!”

Felséges a német nemzet ezekben a világtörténelmi napokban. Ott is volt forradalom, ott is elkergettek az uralkodót; de két hónap alatt megcsinálták a választást, hozzáfogtak a munkához, van enivalójuk, fűtőjük; pénzük, szóval iparikkkel veretnek a világversenybenkészlünk Japánnal a szövét, ségre, a csah hadseregben negyvenezer tisztjüket helyezték el, várják keblükre — a ma még — sebeiben vergődő nagy Oroszországot. És közben, mikor katonáit, tiszteiket, gőz, hadendortot a szocialista

hogy kihalgátja őket, a német demét hat az ott is mindenben okvetetlenkedő szociáldemokraták fűlehallatára éljenzi köslet s — azt kiáltja: le a zsidó kormányral! le a zsidó országoló bizottsággal! Pedig mi a zsidó Németországban és mi nálunk! ? Igaz, hogy most még ott is egy Cohn vallatja a világháboru óriásait, akiket ő és társai löktek piszkds propagandájukkal a sárba.

De azért Németországban biztos, hogy jön még a kutyára dér.

Nálunk? —

Mióta a magyar nemzeti hadsereg bevonnit Budapestre, azóta — úgy látszik — a keresztény magyar lapok nem tudnak kivonulni Budapestről. A Világ jön, az Est jön, de az Új Nemzedék valahol következetesen csaknem naponta megreked. Keresztény a kormány, keresztény a hadsereg, keresztény a vasút, a posta: mindez éppen nem akadályoz valakit, vagy valakit a budapesti Gerlóczy utcától Fehérvárig abban, hogy nap-nap után fel ne fricskázza

Egyes szám ára 40 fillér.

Keresztény ne olvasson zsidó lapot!

a keresztény Magyarországot s közben nagyokat né röhögjön a markába, látva a magyarok illetlen ébredését.

Egyebekben pedig: továbbra is zsidó árulja jó képzésért a keresztény uradalmak fáját, a Horthy keresztény bányái által kiaknázott szénét, a keresztény földnépe termelte dohányt, a sót, a petróleumot, a szeszt, a bőrt, a szövetet. — a keresztény magyarnak.

A keresztény magyar meg szítja a keresztény kormányt, hogy nem ad elég pénzt, hogy drága a krumplic, meg a csizmatalp, meg a paprika; hogy las-

san hiznak a disznók, hogy korán megjött a hó; szítja Horthy, hogy már megint el kell menni katonának; szítja a keresztény blokot, hogy nem akarja odaadni a miniszerelnöki széklet Garaminak.

A Rákosi Jenőék öreg Budapesti hírlapja meg kijelenti, hogy Horthy Miklos finom ur, nobilis ur, igazi magyar ur és — liberális, mert igazi magyar ur más nem is lehet.

Hogy is mondta Szabó Dezso? — „Aki pedig, ezental liberálisnak mondja magát, azt fel kell akasztani az első fára, vagy be kell csukni a bolondok házába.”

Miért van legtöbb bolsevik a bányások között?

Írta: Letsó Jenőné.

— Úgyem elintézésére a mult hetekben Esztergom környékén jártam, a látottakat és tapasztaltakat nyíltan megadják a választ fenti kérdésemre. Impressiómat melyeket egy munkásvonaton szereztem, ígék szemre élenek ecsetelni.

Közlekedési vonal a dorogi szénbányától Nyergesújfalu községig. Reggel a személyvonattal mentem Nyergesőri Esztergomra, de csak másnap mehettem volna vissza személyvonattal és így telmerészkedtem a fentemlített munkásvonatra, melyet a jelen vonatközlekedés mellett mások is igénybe vesznek. Déli egy óraker a tárnak csak úgy öntötték az emberanyagot, kik az éjjelt a bányákban töltötték keserves munkában, a vonat zsufolással megtelt úgy, hogy mire én feljutottam, már csak a folyosón jutott a fékező ítkében egy kis ülőhely. A távny körülföttem szánalom gerjesztő. — Bdvös volna ha azok a lelkes nagyok mielőtt a szociális reformokat kidolgozzák ott a helyszínen lélekkel tanulmányoznák a helyzetet és aztán határoznának.

Közűk lévén: egy néhány villogó szempár yad gyűlölettel lövelt felém, ölni tudtak azok a szemek. Prémés meleg bundám, szociális lélekem, az első látásra a munkások szemébe a bányászok borsószórája kövöz velük, a vepén már megnyert lelkekkel voltam körülvéve.

Eleinte egy hangos felkiáltást is hallottam, mely indokelt ugyan, de a jelenlévő egy két urihölgyhöz volt adressálva közöttük én is. „Ez munkásvonat, itt csak munkásnak van joga utazni!” Közvetlen szomszédom két három jobb érzésű munkás azonban természetesen taláta, ha nincs más közlekedési eszköz, ma az ember minden alkalmat megragad, hogy célját elérje.

Élső kérdésem az volt, hogy mióta létesült a munkásvonat? A kommun alatti hamarosan megindult és mikor pár hónapi uralkodás után letört, a munkásvonat is megszűnt, egy heti sztrájkjal tudták újból kiharcolni. Pedig ez egy szükséges szociális intézmény. Elém táru az a gyermeki kép ha kocsin édes anyámmal délbem vagy este az országuton mentem, szánakozva néztem a szegény bányásokat, kik olajmécsekkel világítva fáradt tagjaikat kilométerekre vonszolták míg elérték otthonukat, nem kellett már táplálék, sem családi kör, sem gazdaságban nem volt idő körültekinteni, fáradtan vackukra dőltek és úgy ahogy kipihenve emberfeletti munkájukat, másnap reggel újból neki-

indultak a szabad délelőtti gyaloglással töltve, hogy a déli „sicht”-re megjelenhessenek, most legalább a vasut némileg könnyít a helyzetet.

Mikor én ezt ott a környéken némileg uriembernek emlitettem kik jól sítuált piros pozsgás gazdálkodók, verejtékes válaszul azt nyertem, hogy hát miért nem költöznek a bányászlakókba, egy néhány most is üresen áll.

Ne szakítsuk el az embereket falujukból, ha ahhoz gyermekkoruk óta ragaszkodnak. Hisz az balzsam lelkére, ha a keserves munka után munkásvonaton hazaérve mieleg ottuon, muskális ablak, egészséges gyermekek, bögő és rőtögő állatok, szóval mindaz mi neki boldogságot szerez — viszont látja, a munkástelepek még igen sok kivánnivalót hagynak hátra; hiányzik belőle a zöld, ami az emberek szemének oly kedves. Mint a fehérre meszelt egyforma kalitkák, ugy állanak ott sorjában a szénporos, rosszlevegőjű sáros utcák mentén. Mivel foglalkozik a munkás felesége, ha kicsi háztartását elvégezte? Összeülnék az itca padján és a sok pletyka pontjle rendszerint hajbakapás: „Nincs egy talpalatnyi földje, hogy megművelje, a földet megművelni az embernek első a vágya” — nem mondanak.

Hagyjuk a munkásházakat idegen, honatlan elemeknek és még azoknak is sajátítsunk ki földeket, hogy asszonyaik ott kedvük szerint munkálkodhassanak, közben azután szociális szellemű keresztény lelkes tanítók által vezetett iskolák, olvasókörök és szórakozó helyek, de nem Icegek által irányított csapszékék képezzelek a munkástelepek kiegészítését. Pannaszódkat, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem képes 30-40 koronánál többet kérsni még a legszorgalmasbb munkás sem, tehát ez hetenként nem több, mint — háromszor 40 Kr, azaz 120 K — mert három nap belőle pihen — azaz eddig átgyalogolt míg ide-oda vándorolt. Mi is a mai drágasághoz 1 kg. hús és a többi mind hönnett legyen? It nem lehet amerikázni, mert a csillék ha nem dolgozol nem telnek. Vagy legyen minden olcsóbb, ez volna mindnyájunk forró vágya, vagy legyen a munkabér arányban a drágasággal. Ők maguk még nincsenek is tudatában mi az bányamunkásnak lenni, a fiatalabb generáció azonban már ennél zivebben meg a cement, áveg vagy eternit és, palagyárban feleannyi

munkadíjért, csak most mivel a gyarak szénhiány miatt szünetelnek a kényszer odaköti ideiglenesen a bányához, de mondják, hogy amint megindul a bányák, tömegesen othagyják a bányákat.

Ha festő volnék, élénk színekkel tudnám ecsetelni ezt a három tyapust. A 30 éves férfi mint alföldi paraszt, mint gyári munkás és mint bányamunkás. Az első piros pozsgás, izmos, vállas, erőtől duzzadó, tele életkedvvel, a második kissé véznább, erőtlenebb, de azért fityűngésze végzi munkáját; mert — an legalább a keserves munkához napja, világságosa és hol rosszabb, hol jobb levegője. A harmadik erőtlen, görcs, sápadt, mintha a koporsóból még hazatérne, de nemskóra irthagyja azt a 10-20 évet a normál emberek életkorából, mert a bányákban, nincs levegő, nincs nap, nincs jó kedv, ott csak sötétség, gázok és gözök, verejtékes munka, mely pessimistává, ványadtá, degeneráltá formálja az apát és ez csak degenerált nemzedékekkel ajándékozhatja meg a nemzetet.

It volna egy gyönyörű tere a modern technikának, eszes mérnökeink tökéletesítsek gépeinket annyira, hogy a mit 1000 munkás-kéz verejtékes munkával hetek mulva tud csak produkálni, azt egy modern gép egy óra alatt elvégezné. A gép-nem fog sztrájkolni, az nem igényel napot, levegőt, az nem fog fáradt munka közben pessimista, bolsevik gondolatokkal foglalkozni. Azt a pár munkás-pe ki a gép irányítására vállalkozik, kárpótoljuk legalább is miniszeri fizetéssel.

Ezért van legtöbb bolsevik a bányások között, mert emberfeletti munkát végeznek és nincsen arányban munkájukkal a fizetésük.

A gépek által felszabadított munkásokat az életösztön más megélhetési forráshoz vezeti, de legalább lesz a fűgelhetéséhez napja és levegője, hisz neki is joga van az élethez, mert dolgozó méh és nem here.

Aranyászju püspök Urunk szavaival élve: illeszkedjünk lélekkell a munkások milliójébe és így alkossunk meg a nemzetet.

Ha én nagyur volnék

dusan termő uradalmának, nagy kiterjedésű erdőnek, méneseknek s gulyáknak boldog tulajdonosa, mit tennék én akkor? Ezen gondolkoztam egyik estén hideg szobában, miáltal a fagyos zápor erősen dobolt ablakombon. Elvonult előttem rideg képekben a köztünk hanyázót nyomor, szegeds és nélkülözés s megjelent Hunna-kisirt, könnyes szemekkel, megtépett, koldusruhában. S ugy elgondoltam, mit tennék én ma. ha én is gazdag kiválasztott kegyeltje lennék a sorsnak.

Bizonyára én is keseregtem volna akkor, midőn birtokomon a csőszöm parancsolt s talán-fájdalmamban el utaztam volna Svájczba, hogy ne is lássam, hogyan jár gazdálkodóknak fényes kastélyomban a Lenin fiuk és népbiztosok. A svájci fényvesek illatában megérelődött volna bennem is az elhatározás, csak még egyszer virradjon föl rám a nap a magyar kék ég alatt, de másként fogok cselekedni, mint eddig.

Mikor fölragyogott augusztus verőfényes napja, talán én is örömkönyvek közt léptem volna be felült családi fészkeembe. Hozzá-

látnék a romok eltakarításához s egy új virágos kert ültetéséhez. Többé nem is gondolnék arra, mekkora anyagi kárt szenvedtem három hónap alatt, mennyire kell takarékoskodnom, hogy a kárt pótolhassam. Eszembe se jutna ma Páris és Lidó, nem gondolnék még a bolnpra se, mikor íulembe sir millió magyar testvérem végtelen nyomora és jajszava, akiket még ma kell segíteni, mert holnap talán már késő lesz.

Azt mondanám főintézőmnek: A magyar nép visszaadta elrablott vagyonomat néhány évig mi is szerény polgári életet éltem, azért ugy gazdalkodjék, hogy vagyonommal a gyászjuhás Hunniát akárom boldogítani, a Jeronygólódott szivemmel fényessé, mosolygóvá tenni. Barátságos kandallóm mellett megérezném a városok düledező viskóiban, didergő, nélkülözö magyar testvéreim nyomora; s főúri barátaim közt olyan mentő-akcióit indítanék, hogy összes fa és élelmiszerkészletünket felajánlanam a nyomor enybitésére. A keresztény Magyarország ujjaépitéséhez, — a keresztény nemzeti mozgalmakhoz nem alamizsnaként odavetelt száz koronával, de az egész vagyonommal, szivemmel, lelkemmel hozzájárulnék — s én volnék a legboldogabb. — midőn látnám a munkám nyomán fakadó áldást, megelegetést, midőn Hunnia könnybeborult szemével rám mosolygva mondaná: *Látom, te sokat tanultál a magyar Kálvária-ráján, most már én is nyugodtan túrom a szegénységet; mert látok a keresztény magyar szebb jövőben!*

Istenem, miért nem lehetek én is ma magyar nagyur!

De ha nem születtem is nagyurnak, felajánlom elsősorban a hádseregnek azt, ami tölem telik.

A Magyar Képzőművészek Nemzeti Szövetségének műkiállítása Székesfehérváron.

A magyar képzőművészet számtottevő része törekvésűl tüzte személték a magyar gondolatvilág sorsos jellegéről való

renesszanszát azoknak a nagyoknak szellemi örökösöként, akik a képzőművészet modern irányának európai hírű fákyavivői, mégis izig-veig a magyar géniusz kifejezői voltak. Munkácsi, Banczur, Pál László, Mészöly stb. művei jelzik ennek a specifikus magyar művészeti iránynak a mérföldköveit.

Es ebben a jelben a megújuló nacionalizmus művészi kifejezésében kíván résztkérni a Szövetség, a magyar regenerációnak új idők jövetelét hirdető munkájában.

A képzőművészek nemzeti szövetsége propaganda körútra indul s a Dunántúl nagy városaiiban műkiállítást s művészestélyvel kapcsolatos propaganda előadásokat rendez. Első útja Pannónia fővárosába: Székesfehérvárra vezet, ahol a város társadalmának színe-java készséges örömmel, megérett lelkesedéssel fogadta a művészeti vállalkozást, mely alkalomul szolgált a város közéleti vezetőinek — amélyről majd más alkalommal számolunk be — nagyobbabbasú, művészeti irodalmi koncepció megalkotására. A kiállítás a f. é. decembar

...nyílik meg és 11-én zárul a vármegyeház disztermében. A vernisszage december 7-én 11 órakor és a megnyitás ünnepségét gróf Károlyi József vezényelte. Volt szíves vállalat, a napján volt szíves vállalat, este 6 órakor a Szt. István templomban Művészeti Társaság díszelt Prohászka Ottobár püspök ur ünnepi beszédje adja meg.

A propaganda előadást Szabó Dezső az Irók Nemzeti Szövetségének elnöke tartja. Az új művész irányról pedig Nagy Sándor, a gödöllői művésztelep vezetője fog szólni. Szerepeltetnek: Bakó László a Nemzeti Színház tagja, aki az Operaházban a Horthy fővezér előtt szíves gyönyörű költeményt adja elő és — ha akadályozva nem lehetne — Koncz János zeneakadémiai tanár hegedűművész és neje Kömlev Bianca ének-művész. A művészek Körösfői Kriesch Aladár akadémiái művész elnök vezetésével 6 óra kezdnek meg városunkba, ahol az előkészítők munkáját dr. Bodóbaár — Mészáros Lajos szívesi igazgató és Udvary Géza festőművész-tanár végézik, akik mindenütt a legszebb fogadalmában részvételük és a város vezetőköreinek megértő gondoskodása felől, megelégedésüknek adtak kifejezést.

Megjegyzés: A városi tanács elnökének a kultuszminisztérium művészeti osztályának vezetője. — December elején megjelenő művészeti plakátok fogják a közelebbiekről tájékoztatni a közönséget. Itt említhetjük meg, hogy a székesfehérvári amatőr-művészek legjobbjait meghívták a Szövetségtől a kiállításra való részvételre, akikről minden kiállított darab zsűrizés alá kerül és csak a legjobbak nyernék művészeti igényt a kiállításra.

HIREK

— Az Oltagyesület választmányi gyűlése kedden u. n. 4 órakor lesz a Ferenc József emléktárgyok elhelyezéséről és a választmányi tagok teljes számban való megválasztásáról az ülést tart.

— Sorozás. Székesfehérváron városban összesen 1898 — 1895 évből született védőköltségek sorozása 1919. november 28-án kezdődik s 1919. december 2-ig tart.

1898. évből születésűek 1919. november 28-án, 1897. évbőliek 1919. november 29-ére, 1896. évbőliek 1919. december 1-re, az 1895. évbőliek pedig 1919. december 2-án vannak mérve szóló idézőkkel behíva. — Sorozási helyiség a Selyem utcai iskola. — Sorozás kezdete napoként reggel 8 órakor. Aki a felhívottak közül idézőt bármi okból nem kapott volna; egyfolyamán megfelelő napon a sorozáson idéző nélkül is jelentkezni tartozik. Tisztek sorozva nem lesznek.

— Kögyűlés előkészítő tanács. — A vármegyei vármegyei Lipóczy Lajos h. polgármester meg leg szíves kisérletében megkérte a tanács tagjaitól s a közönséget a jelenlevő polgármestert. A tanács tagjai nevében Simon Sándor pénzügyi tanácsos válaszolt. — A vizsgálati estü ideje nem 6-8 óráig, hanem esti 6-7 ráig fog tartani.

A vármegye köréből. — A főispán Scherer Kamil tb. főszolgabíró a központi főszolgabírószághoz, Sipos Gyula menekült szolgabíró pedig az aispáni hivatalhoz osztotta be. — Kögyűlés. Miniszterelnök a december havi városi rendes kögyűlés december 20-án lesz. A megüresedett bizottsági tagsági helyekre pedig a választások december 2-án fognak megtörténni.

— Megalakult a Testvériség Szövetkezeti Sajtóvállalat. A keresztény sajtó terjesztése és fellendítése céljából, a ker. világnézetnek a sajtóban való érdekteljes érvényrejtetése érdekében, tehát a legnemesebb feladattal alakult meg szombaton d. u. 6 órakor, a ker. szóc. pártútkárságon a Testvériség-Szövetkezeti Sajtóvállalat. — Az alakuló gyűlést Ketskés Elek vlt., a ker. szóc. párt ügyvezető igazgatója, mint a szervező bizottság elnöke vezette, az alapszabályokat pedig Cséh István p. d. számellenőr ismerte.

Az alapszabályokhoz csekély módosítással való elfogadása után Ketskés Elek indítványára — dr. Prohászka Ottokár, megyeispósi úr és gróf Széchenyi Viktor a kögyűlési diszpenzokölki választotta, akiknek a vállalat támogatása körül máris elvélvethetetlen érdemeket vannak. A vezetőség a következőképp alakult meg: Igazgatóság: Hajós József, Ketskés Elek, Maron István, Matthes András, Mátray Rudolf, Miklós Géza, dr. Potyondy Imre és Sreter István; ügyelő bizottság: Falvay István, dr. Györke Margit, Kunos Gyula és Kármel Béla. — A szövetkezeteké eddig 196 tagja van, akik 453 üzletrész jegyeztek, de még közel 100 gyújtótv van könn.

— Kommunista per. Tegnap a főlel kömmünisták pere foglalkoztatta a helybeli törvényszéket. Kommunista szokás szerint izgatták, zsaroltak. Ezért a bíróság Ferenc János községi igazgatót 6 havi börtönbüntetéssel, Varga Jánost 2 évi fegyházzal, Vinter Imrét 2 és fél évi fegyházzal, Fenyő Istvánt és Sipos Imrét 2 évi börtönnel, Sombolyi Lászlót és Bánya Józsefet 6 havi fegyházbüntetéssel sújtotta.

— Kögyűlés. A Székesfehérvári Polgári Dalkör nov. 27-én este fél 8 órakor tisztújító kögyűlést tart.

— Elkészett hírt kaptunk: Budapestben a román hadsereg a legteljesebb egyetértésben él a zsidósággal, nem különbség nélkül partfogóllak a zsidóság tagjait, részint a tel pénz-tárra, részint pedig a kelleme-son eltöltött pásztor és társalgó órák kedvéért.

A zsidó hazafiak a legnagyobb hatalom Budapestben. Az ő kérésükre csapatostul engedik ki a fogházból bolsevista hitorszo-gaikat, az ő igazításuk következtében cenzurazzák a magyar lapokat, üldözik a keresztény kormányt. Ezzel akarják meghálálni a pesti zsidóknak a zso-bükben csuszított Judás pénzt s azt, hogy azok az izraeliták, akik magyaroknak vallják magukat, a leghangosabb szájjal követelik az oláh rablómeg-szállás meghosszabbítását.

— Ami — ez jellemző a román lelkiültre — milyen kedvesek a pesti zsidókhöz, talán azért is, mert ezekben látják azt az

elemet, mely bomlasztó befo-lyásával Magyarország megerősödését megakadályozhatja — olyan szigorúan bíznak a sajátjaikkal. Így a magyar zsidóság által a liberalizmus sötét, egébe felmagasztalt román kormány egy bizalmas rendeletet adott ki, a nagyszabani kormányzó-tanácsához a zsidó elemek kiutasításá ügyében. Eszerint a Tiszáig érő területről, melyről a románok úgy képzelik, hogy feltétlen hozzájuk fog tartozni, kiutasítandó minden zsidó. Aki kétszeri felszólításra nem tesz eleget, a kitessékelésnek, vagyona elkobozandó. A zsidó tisztviselőktől az esküt nem szabad kivenni: ezek három havi fizetésüket megkapják végkielégítés gyanánt s azután elbocsátandók a román rabló-állam kötelékéből.

Ime az oláhok taktikája: itt Magyarországon bolsevikiek jó pénzért, odhaza pedig antiszem-iták. Budapestben a hitorszo-sok jókaratú barátai ként sze-repelnek, míg Erdélyben, melynek birtokait biztosnak tartják, áldozók bőkezű barátai fajro-konait, valószínűleg azért, hogy me-őbb minél többen jöjjenek közzük a nyakunkra.

Ilyen az oláh erkölcs és be-csület, mely a zsidó morállal egy fokozat áll.

— A MOVE közli: Felkerjük a nögyezet, kik főosztályunk által i. hó 29 és 30-án a hadsereg javára rendezendő gyűjtésben szíves közreműködésüket megígérték, — szíveskedjenek i. hó 27-én, azaz csütörtökön d. u. 3 és fél órakor helyiségünkben (Szeminárium II. em.) a beosztás-megbeszélésre cél-jából megjelenni. Az ideiglenes elnödség:

— Halálóvás. Özv. Zayk és Zich Mihályné szül. Erschofi Alexandra a románoktól megszá-ított tiszamenti Taracközön 83 éves korában i. hó 4-én elhunyt. Benne egyik legnagyobb magyar festőnk övegye szállt sírba. Csicséri Csicséry-Rónay István százados, a köflet vezérkarj főnök helyettesének felesége nagyanyját gyászolja.

— A kommunizált házak bér-

mindesideig nem kaptak meg A vármegyei tanács ma a volt Orsz. Lakásbizottság Felszámoló Bizot-tasága értesítette a polgármestert, hogy a házbérlővédelem címén betolyt összegnek ki nem utalások azok lelett kizárólag a bizottság rendelkezik.

— A „demokrata”-párt. Argus-nak száz szeme van, nekünk pedig csak kettő, de azért elég világ-son látunk velük, Istennek há-la! Epen azért nem tudjuk meg-érteni, hol látják mások azt a dem-okrata pártot, amelynek Vázsonyi a törzsfőnöke. Hol van Magyar-or-szágon a demokrata párt? A fal-vakban? Ott nincs. No, eddig nem láttuk! Más városokban? Ott sincs. Hát akkor hol van? Sehöl. Tehát, kiknek a nevében ágál Váz-sonyi a fórumon, kikre hivatko-zik Clark előtti s milyen címen kö-vetel magának a párt"-ja nevében miniszteri társat? Ha volt demok-rata párt, az destruktív irányzatú volt, a mostani demokrata párt pedig alighanem kizárólag azokból rekrutálódik, akiknek a keresztlevélük nincs rend-ben. Vagyis a zsidókból. De akkor mért nevezik magukat dem-okrata pártnak? Mért nem — „zsidó” pártnak? Mért félnek a gyermekeket valódi nevével nevezni?

— Aki eredményesen akar hirdetni, az lapunkban hirdet, mert Székes-fehérvárott és megyénkben a leg-elterjedtebb lap a „Fejérmegyei Napló.”

— Ülés. A városi költségvetési bizottság a város költségvetésének tárgyalását dec. 1-én kezdi meg.

— Zsinagógából kávéház. A nagyperkátai izraelita hitközség tagjainak száma annyira megcsök-kent, hogy a már előbb beszünt-yejtett izr. iskolát az imaházal együtt eladták Kriszán Lőrinc hen-tesnek, aki kávéház céljára akarta felhasználni. A napokban vették le a két-kötéltárlát iri tizparancso-lat, ami nem azért fájdalmas, hogy a zsidók száma csökken, hanem azért, mert a mulatók szá-ma szaporodik.

— Térképeket a hadseregnek. Tekintettel az egész országban uralkodó nagy térkép hiányra, továbbá az újabb térképek beszerzésének nagy nehézségére, — mondhatnám lehetetlen vol-tára, — felkérem a hazafias ér-zelmű közönséget, különösen a nem tényleges tiszteket, hivata-los, társulatok, vállalatok, stb.-i, hogy a birtokukban lévő min-denféle az ország területét é-rintő katonai térképet és ter-veket a nemzeti hadsereg szük-ségletének fedezésére béke ár-megterítés ellenében bocsássák rendelkezésre s e céltól a vármeg-yei katonai parancsnokságnak Székesfehérvár (Tiszli pavillon) szolgáltatásuk be. Ezen rendkívül fontos gyűjtésre különösen fel-hívom a hazafias érzésű közön-ség figyelmét s kérem, hogy küvessenek el minden lehetőt, hogy a várt eredmény el-ne maradjon. Ghyzyc alézredes, tár-parancsnok.

— Dr. Láschmann Gy. em-lékalpra beírt adományok: dr. Prohászka Ottokár 100, Gerenday Gyula és N. N. 50 — 50, dr. Holly Géza és Szőke Károly Csákberény 40 — 40, özv. Báro Jenőné, Bár-dossy Sári, Tóth Géza, dr. Pataki Ármán, dr. Schönheim Laios, dr. Schlesinger Illés, dr. Keresztes Mária, dr. Herczeg Mihály, dr.

— A vármegyei tanács elnökének a kultuszminisztérium művészeti osztályának vezetője. — December elején megjelenő művészeti plakátok fogják a közelebbiekről tájékoztatni a közönséget. Itt említhetjük meg, hogy a székesfehérvári amatőr-művészek legjobbjait meghívták a Szövetségtől a kiállításra való részvételre, akikről minden kiállított darab zsűrizés alá kerül és csak a legjobbak nyernék művészeti igényt a kiállításra.

— Diószeghy Kálmán okl. táncitanár tanítványa József u. 14. Az összes modern táncok; Ragtime, Onestep, Boston stb. tanítása. Lakás: Simor utca 13.

— Ünnepe előadás. Az Uránia színház szombati és vasárnap az esti előadások keretében a Nemzeti Hadsereg céljaira a helybeli Pálgári Dalkör közreműködésével ünnepi diszeldadást tart. Műsor: 1. Himnusz, éneki a Polgári Dal-kör. 2. Az ezred leánya. Vigjáték 4 felv. 3. Krasznahorka bűszke vára. Előadja a Dalkör. 4. Szózat. Helyárok: Páholy 40, Páholyálés 10, Erkelly 6, I. hely 5, II. hely 3 korona.

— Az előlék közönség kedvelt lapja a „Társaság” pazar kiállítású pompás szerkesztett hetilap. Szerkesztő: Dr. Dobay István. Az eddig megjelent költségszámok és a folyószám fizetésenként 5 herceánél kapható. A TÁRSASÁG előzetési ára 4 évre 40 kor. A Társaság kiadóhivatalában, Buda-pest VII., Károlyi-kort. 3. (Színház és Divat szalonja).

Dohányelosztás. A folyó évi november havi dohányjegyek beváltása e hó 28-án pénteken délután veszi kezdetét a következő dohánnyárosoknál: Schmelcer Nővérek (Nádor-utca, Rotter Kossuth-utca, Pemmer Sörpince utca, Lövinger Gyuláné Pajotai utca, Frommer Ernő Sarló utca, Katonáné pályaudvari dohánnyárosnőnél, Termegy Vörösmartyérik; Vadász Budai uti, Ullmann városkészi, Schiff fer Kossuth utcai, Strasser Róza Nádor utcai, Krausz Verona Nádor utcai, dr. Palánszky Nagy Sándor utcai és a Rokkankat Nádor utcai dohánnyárosoknál.

Havas dohánnyárosok a jegyek beváltásárai nem foglal kozik, ó csak a fenti kisárosok és az intézmények utalványainak beváltására utasítottak. — A dohánnyegyek beváltásánál átadandó mindenkor a hatósági könyv is, melyben a kisáros cégbélyegzőjét, vagy névaláírást tartozik bevezetni. Miután az összes kiadott dohánnyegyek beváltásáról gondoskodás történt, felkérjük a közönséget, hogy az elárusító helyek előtt ne tolongjon, mert a jegyek kezelése és a dohánnyárosok pontos leszámoltatása folytán visszaélés esete bárki részéről is teljesen kizárt, nak tekinthető. — Székesfehérvár, 1919 november hó 25-én. **Közelmézesi ügyosztály.**

Keresztény cégek figyelmébe ajánljuk a most sajtó alatt levő nagy naptárban való hirdetését. A *Fejérmegyei Keresztény Nemzeti Naptár* sok ezer példányban karácsonyra fog megjelenni, nemcsak itt a városban, hanem a megye minden falujában is! El fog terjedni. Kívánatos, hogy Fehérvár és a megye összes *keresztény* cégei, kereskedői hirdessék a cégüket, hogy így a keresztény közönség megtudja, hogy mely cégekkel vásárolhat bizalommal. Csak kevesztény cégektől fogadunk el naptári hirdetés. Egész oldal hirdetés ára 500 korona, féloldal 250 korona, szalághirdetés 150 kor. Hirdetéseket a naptár számára is felvesz lapunk kiadóhivatala.

Angol nyelvű naptár A naptár Angol nyelvű kiadására jelentkezőknek november 29-án, pénteken délután 4 órakor jelenjen meg a főgimnázium VIII. o. termében.

Talált hulla. A sárponti elhatárán l. hó 25-én délelőtt egy 40-45 év körüli, fekete kabátot, sátré flanel fejkendőt és bakancsot viselő, névleg ismeretlen női hulla találtatott. Az illető nő lehetőleg székesfehérvári lehetett. A hulla a sárszentmihályi hullaházban megtekinthető.

Színház.

Scírmai Albert ragyogó operettje gróf Rinaldó, mely-már két éve dominálja a Király. Színház mesorát, csütörtökön kerül először bemutatásra. Az operette ötször egymásután megy kettős szereposztásban. Az első kiostásban a főszerepeket a következők játszáknak: Keresztiny Jákó Dezső, Helén Mezei Margit, Rinaldó Császár Gyula, Rózsika Úrményi Mártha, hinek ez bemutatója lesz. A Rinaldó rendezése Gyulya főrendező, a zenei betanítás Andor Zsigmond harnagy, igazgató műve. A táncokat Bellák Miklós tanította be, a jelvonás u. plasztikus díszlete a színház festőtermében készült.

Heti műsor:
Csütörtök: Gróf Rinaldó.
Péntek: " "
Szombat: " "
Vasárnap: d. u. Mágnaš Miská. este: Gróf Rinaldó.

Időzési hirdetmény.

P. 9183. 1919. sz. A székesfehérvári törvényszék közbirró teszi, hogy Pintér Pál gazd. cseléd polgári lakos felperesnek Pintér Pálné szül. Felföldi Juliánna alperes ellen házasság felbontása iránt indított perében a per felvételére határonapot tűzött és felhívja a feleket, hogy 1920. évi január hó 8. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében (Törvényszék I. em. 109. ajtósz. alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig az alperes részére, aki ismeretlen helyen, tartózkodik, a bíróság ügygondnokul dr. Kovács Kálmán székesfehérvári ügyvédet (lakik Székesfehérvári) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határonapon és órában, meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Székesfehérvár, 1919. nov. 4.

A székesfehérvári törvényszék.

Pappo-színház.
Szerdán és csütörtökön november 26 és 27-én:
Vérző vágyak
Egy szép asszony tragédiája 4 felvonásban.
A főszerepben Rosa Cornetto
A zenekészítet mellett:
hársóna-szólo
Klegészítő műsor.
Előadások: 6 és 8 órakor.
Rendes helyárak.

Műsor György

VASÁRTER 14. SZÁM.
Elvállalok: kerékpárok, motorok, irógépek, szántógépek, kasszagépek, és varrógépek szakszerű javítását, villamoscsengő felszerelését és minden e szakmába vágó munkát.
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem.

Tránia-színház.

Szerdán és csütörtökön, November hó 26 és 27-én:
Nordis-filmek!
ARANY SZIV
Vigjáték 3 felv.
Művész házasság
Dráma 3 felv.
Előadások: 6 és 8 órakor.
Rendes helyárak.

APRÓHIRDETÉSEK.

Lakas és ellátás ellenében tanítósnő német órák adására vállalkozik (Seminárium I. em. 3. a.) Gyermektelen házaspár (a ferj hadirokkant) házmesternél mező- vagy erdőgazdálkodó, föld vagy kertmunkára vállalkozik helyben vagy vidéken. — Mindenestények kerestetnek. — Gyakorlott tródsita leányok iradai állásra ajánkoznak. Külső-belső gazdaságban jártas mezei női ázvezetőnőnek, magtárosnak ajánkozik. — Keresztény Nők Szövetségé hivatalos órák pénteken délelőtt 10-12-ig, délután 3-5-ig a Szeminárium épületében.

Keresztény uri családnál jó házikos hápható. Cim a kiadóhivatalban. 0

Babot, borsót, mézet, léncsét, mákot minden mennyiségben megvesz Boggyay, Vörösmartyéger 2. sz. alatt. 10-4

Egy elegyén új házozobabutor eladó. Budai-ut 84. sz. a. 5-4

119. — **Használt képkeretek** — esedeg képpel együtt — veszek. Gáztelep-utca 23. 3-2

132. — **Leánygimnázium** alsosztályaiiban privátoktatást vállal szakképzett tanító. Bővebbet Horváth-Rónainé papirkereskedésében. 3-2

143. — **Finom utazóbunda,** télikabát, öltözetek eladók, bizósertésért is, Lovasberény. 315. sz. 3-2

134. — **Szmoking öltöny** eladó. Szirkovits szabónál. Haller 19. sz. alatt. 5-2

133. — **Egy stelazsi egy vízespád** eladó. Palotai u. 24. sz. alatt. 2-2

132. — **Nagyobb írú felszere** öltönyök, kabátok, cipők, kalapok eladók: Érdeklődni lehet Lövéde-utca 11. szám d. u. 2-3 óráig. 2-2

136. — **Eladó egy fehér zománcos** konyhabutor Budai-ut 14. asztalosműhely. 2-2

Négy nagy ruhaszékreny, 2 ágy, 1 éjeli székreny, többféle ruhamentű, 4 pár 39-es cipő, 1 pár új gyermekcipő eladó. Lövéde-u 8.

Kimutatás a személyszállító vonatok közlekedéséről 1919. évi november hó 23 tól;

Állomás	Újváros	Budapest	Székesfehérvár	Börögönd	Tapolca	Vasvárián
Nagykanizsa	Budapest	25 8 du.	2 09 du.	209	10 21 reg.	209
Székesfehérvár	Komárom			6 21 reg.	7 02	209
Komárom	Székesfehérvár	2 20 du.			7 43	209
Székesfehérvár	Czellődombok		4 39 du.	5 08 du.		Vasvárián Károlyi utca
Czellődombok	Székesfehérvár	5 40 de.		5 09		
Székesfehérvár	Bicske		3 03 du.	6 214		
Bicske	Székesfehérvár	8 27 de.		6 214		
Székesfehérvár	Paks		1 03 de.	6 319		Hátán, Szerdán, Gyuláné
Paks	Székesfehérvár	2 35 du.		5 318		Szék. csütörtök, szombat
Székesfehérvár	Sárbogárd		2 35 du.	6 215		Hétton, szombat, napköz
Sárbogárd	Székesfehérvár	7 40 de.		6 215		kedd, csütörtök, szombat
Székesfehérvár	Börögönd		12 21 du.	5 325 a		Vasárnap kivételével naponta
Börögönd	Székesfehérvár	1 30 du.		6 338 a		

Börögöndön a 63-25 a vonatföz Tapolca és Budapesthez közvölen csatlakozás van.

LANGRAF GÁBOR ÉS FIA UTÓDA
BÖRKERESKEDÉSÉ, CIPŐFELSŐRÉSZ ÉS CIPŐGYÁRA
Székesfehérvárott
Iroda, gyár és árutelepai Jókai-u. 8-10. Alapítási év: 1857. Telefon 100.

TABARIN kitünő minőségű cipő-cremek minden színben és nagyságban, mely a cipőt fényessé, tartóssá és tisztává teszi.
Gummiarcok, cipőfűzők, talpbetétek, bőrlackok és egyéb cipőhöz való kellőlegességek.
Arusítás a legolcsóbb napi árban.
Üzleti órák: délelőtt 8-12-ig, délután 2-6-ig.